

T.C.
BAŞBAKANLIK
DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞI

Sayı : B02.1.DNM/0.61.010.06/30904
Konu : Arama ve kurtarma hizmetlerinde
gecikmelerin önlenmesi

26 /10/2011

GENELGE
2011/40

Tehlikedeki gemilerde ve deniz araçlarında bulunan kişilere, mümkün olan en hızlı ve etkili bir şekilde arama kurtarma yardımı götürülmesi, ülkemizin başta 4922 Sayılı "Denizde Can ve Mal Kurtarma Hakkında Kanun" olmak üzere hem ulusal mevzuatımızdan hem de uluslararası sözleşmelerden doğan bir yükümlülüğüdür. Denizde can kurtarmak amacı ile yürütülen arama kurtarma hizmetleri, daha da önemlisi bir insanlık görevidir.

4922 Sayılı "Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun"un "Denizde Yolculuk Güveni" başlıklı İkinci Bölümünün 10. maddesi, çatışan gemilerin kaptanlarını can ve mal emniyeti açısından birbirlerine mümkün olan her türlü yardımı ivedilikle yapmakla ve tehdit tamamen geçene kadar olay yerinde beklemekle görevlendirmiştir. Kanunun "Denizde Can Kurtarma" başlıklı Üçüncü Bölümünün 14, 15 ve 16. maddeleri gemi kaptanlarını denizde can tehlikesine uğramış kimselere elden gelen her yardımı yapmakla ve tüm hızı ile tehlikede bulunan kişilerin yardımına gitmekle görevlendirmektedir.

Ülkemizin de tarafı olduğu 1974 tarihli Uluslararası Denizde Can Emniyeti Sözleşmesi (SOLAS 74), IV. Bölüm 5. Kuralda, her taraf devletin, tek başına veya işbirliği halinde, uzay ve karasal telsiz muhabere hizmetlerinde kullanılacak uygun kıyıda konuşlu tesisleri oluşturmayı taahhüt ettiği belirtilmektedir. Yine SOLAS 74 Sözleşmesi V. Bölüm 7. kuralda taraf devletler, acil durum haberleşmesi ve arama kurtarma hizmetleri için uygun düzenlemeleri yapmayı taahhüt etmektedir. Bu devlet sorumluluğu, tehlikedeki kişilerin bulunması ve hayatlarının kurtarılması için arama kurtarma hizmetlerinin mümkün olan en pratik ve uygulanabilir şekilde kurulması, işletilmesi ve yürütülmesini kapsamaktadır.

Yine ülkemizin taraf olduğu, 1979 tarihli "Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesi" (SAR 79), ülkelere yeterli ve etkili arama kurtarma hizmetleri tesis etme ve bu hizmetleri 24 saat esasına göre tek başlarına veya civardaki diğer devletler ile işbirliği halinde icra etme sorumluluğu vermektedir. SAR 79 sözleşmesi, ilgili makamların almış oldukları tehlike sinyallerini derhâl arama kurtarma birimlerine iletilmesi ve en kısa sürede arama kurtarma faaliyetlerine başlanması yükümlüğünü vurgulamaktadır.

IMO Deniz Emniyeti Komitesi, arama kurtarma hizmetlerinde gecikmelerin önlenmesinin insan hayatı için önemini vurgulayarak, tehlike sinyallerine derhal yanıt verilmesi ve arama kurtarma hizmetlerinin mümkün olan en kısa sürede başlatılması amacı ile ülkelerin birçok uluslararası sözleşme ve belgeden kaynaklanan sorumluklarının tekrar hatırlatıldığı MSC.1/Circ.1248 sayılı sirküleri yayımlamak sureti ile arama kurtarma hizmetinde görev alan tüm ilgili unsurların bir kez daha dikkatinin çekilmesini istemiştir.

Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinde de belirtildiği üzere, arama kurtarma faaliyetlerini düzenlemek ve en üst düzeyde koordinasyonu sağlamak Denizcilik Müsteşarlığı'nın görevleri içerisinde bulunmaktadır. Denizde arama-kurtarma hizmetleri, tehlikedeki kişilerin hayatını kurtarmaya yönelik olduğu için en temel devlet görevleri arasında olup, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri de göz önünde bulundurulmak sureti ile arama kurtarma hizmetlerinin mümkün olan en hızlı şekilde verilmesi hayati önemi haizdir. Bu nedenle, ülkemizde arama kurtarma hizmetleri koordinasyonu ve yürütülmesi ile sorumlu bütün ilgililerin, hizmeti daha etkili ve süratli verilebilmesi için gerekli tüm tedbirleri almaları, hizmet performansını devamlı surette iyileştirmek için gerekli çalışmaları kesintisiz yürütmeleri elzemdir.

Gereğini rica ederim.

Hasan NAİBOĞLU
Müsteşar